

Sygn. akt: I C 836/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2024 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Suchecki
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Bycka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 stycznia 2024 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...)

w W.

przeciwko D. B.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego D. B. na rzecz powódki (...) w W. kwotę 111.725,02 zł (sto jedenaście tysięcy siedemset dwadzieścia pięć złotych 02/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 103.484,67 zł (sto trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt cztery złote 67/100) od dnia 13 lipca 2021 roku;
- zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13 662,80 zł (trzynaście tysięcy sześćset sześćdziesiąt dwa złote i 80/100) wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia prawomocności wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu;
- przyznaje kuratorowi procesowemu pozwanego adwokat M. G. wynagrodzenie w kwocie 2 658,80 zł (dwa tysiące sześćset pięćdziesiąt osiem złotych i 80/100), w tym 496,80 zł (czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych i 80/100) podatku od towarów i usług.

SSO Piotr Suchecki

Sygn. akt I C 836/23

UZASADNIENIE

W dniu 27 sierpnia 2021 r. (...) z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od D. B. kwoty 111 725,02 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 103 484,67 zł od dnia 13 lipca 2021 r. Uzasadniając żądanie powodowa Spółka oświadczyła, iż w dniu 27 czerwca 2017 roku zawarła z pozwanym umowę pożyczki, a ponieważ pozwany zaprzestał spłacania ustalonych rat, dlatego doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy, a tym samym postawienia dochodzonej pozwem należności w stan wymagalności.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 11 kwietnia 2022 r. D. B., reprezentowany przez kuratora procesowego, domagał się oddalenia powództwa w całości, kwestionując zawarcie umowy, a tym samym aby roszczenie zostało wykazane, tak co do zasady, jak i wysokości.

Stan faktyczny

W dniu 27 czerwca 2017 roku (...) SA w W. zawarła z D. B. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 164 696,92 zł. Umowa została zawarta na okres 120 miesięcy, a pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty pożyczki w miesięcznych, oprocentowanych i równych ratach kapitałowo-odsetkowych, które według stanu z chwili zawarcia umowy wynosić miały 2 086,30 zł. Oprocentowanie zostało ustalone według zmiennej stopy procentowej, zależnej od wysokości stopy referencyjnej NBP.

W §15 umowy strony ustaliły, że wszelka korespondencja będzie kierowana do pożyczkobiorcy na adres wskazany przez niego w umowie lub w zawiadomieniu o zmianie tego adresu i ciążącym na nim obowiązku powiadamiania banku o zmianach adresu.

umowa pożyczki – k. 146-149

prognozowany harmonogram spłaty kredytu – k. 150-151

Kwota pożyczki została uruchomiana w całości w dniu 27 czerwca 2017 r. D. B. spłacał pożyczkę w umówionych ratach do października 2020 r.

historia rachunku kredytowego – k. 32-35

W dniu 16 grudnia 2020 r. Bank wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty zaległości pod rygorem wypowiedzenia umowy, informując o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację. Ponieważ pozwany nie spłacił zadłużenia i nie skorzystał z procedury restrukturyzacyjnej, dlatego w dniu 12 lutego 2021 r. Bank wystosował do niego oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, informując dodatkowo, że jeśli w okresie wypowiedzenia ureguluje całość zadłużenia przeterminowanego, to umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. Pismo to podpisał w imieniu banku uprawniony pełnomocnik P. B.. W wyznaczonym terminie pozwany nie dokonał spłaty zadłużenia.

wezwanie do zapłaty – k. 23-26

oświadczenie o wypowiedzeniu umowy – k. 27-29

pełnomocnictwo – k. 137

Mimo przedsądowego wezwania do zapłaty, wysłanego pozwanemu skutecznie w dniu 2 czerwca 2021 r. nie spłacił wierzytelności w żadnej części.

wezwanie do zapłaty – k. 36

Wymagalna wierzytelność banku według stanu na dzień 12 lipca 2021 r. obejmowała kwotę pozostałego do spłaty kapitału – 103 484,67 zł, skapitalizowane odsetki umowne – 8 240,35 zł. Kwoty te uwzględniały dokonaną przez powoda jednorazowo wpłatę w dniu 13 kwietnia 2021 r. W terminie późniejszym powód nie płacił już na poczet umowy żadnych należności.

historia szczegółowa rachunku kredytowego – k. 32-35

wyciąg z ksiąg Banku – k. 30

Ustalony stan faktyczny wynikał z przedstawionych przez powódkę dokumentów których moc dowodowa nie została skutecznie podważona i które nie budziły wątpliwości sądu. Dokumenty o statusie prywatnych nie zostały podważone

w zakresie autentyczności, a okoliczność, iż część z nich została wystawiona w oparciu o zapisy elektroniczne nie pozbawia ich mocy dowodowej (art. 243¹ k.p.c.). W reakcji na zarzuty kuratora pozwanego powódka przedstawiła oryginał umowy pożyczki, a także wykazała fakt umocowania pracowników banku składających mu oświadczenia w imieniu pożyczkodawcy. Dokumenty te zasługują na wiarę, albowiem składają się na logiczny i spójny obraz stanu faktycznego, a tym samym mogły stanowić dowód w zakresie okoliczności wynikających z ich treści. Osobnego omówienia wymaga jedynie przedstawiony przez powódkę dowód w postaci dokumentu - wyciągu z ksiąg banku. W świetle art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe /t.jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2488/ wyciągi z ksiąg rachunkowych banku pozbawione są mocy prawnej dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym. Dokument ten nie jest w ogóle pozbawiony mocy dowodowej, jednakże ma w niniejszym postępowaniu walor wyłącznie dokumentu prywatnego, który – zgodnie z art. 245 k.p.c. – nie stanowi dowodu rzeczywistego stanu rzeczy, a jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie w nim zawarte. W niniejszym postępowaniu wiarygodność tego dowodu wzmacnia korelujący z nim zapis operacji na rachunku przeznaczonym do obsługi pożyczki. Zapis ten został przedstawiony przez powodową Spółkę w formie wydruków elektronicznych, które posiadają moc dowodową właściwą dla dokumentów z mocy art. 7 ustawy Prawo Bankowe.

Sąd zważył

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w oparciu o art. 720 k.c. w zw. z art 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, w świetle którego podstawowym obowiązkiem pożyczkobiorcy jest zwrot kwoty pożyczki na warunkach określonych w umowie.

Wszelkie zarzuty pozwanego miały charakter formalistyczny, nie zostały poparte żadnymi dowodami i opierały się na gołosłownych spekulacjach, którymi pozwany starał się uchylić od podstawowego, realizującego zasady współzycia społecznego obowiązku, jakim jest spłata zaciągniętego zobowiązania.

Zarzut posługiwania się kopiami dokumentów, jest chybiony albowiem nie są one pozbawione mocy dowodowej, a nadto powódka przedstawiła ich oryginały, reagując na zarzut pozwanego. Kwestia umocowania pracowników reprezentujących powodowy Bank przy dokonywaniu czynności związanych wypowiedzeniem umowy powinna mieć z punktu widzenia pozwanego charakter obojętny. Działanie bez pełnomocnictwa czy z przekroczeniem jego granic, mogłoby uzasadniać w tej sytuacji co najwyżej pretensje w relacji między Bankiem a osobami, które działały w jego imieniu. Nawet, gdyby czynności zostały dokonane z przekroczeniem granic lub bez pełnomocnictwa, to i tak Bankowi przysługuje możliwość ich potwierdzenia. A fakt, że czynności te pociągały za sobą dalsze skutki – przedsądowe wezwanie do zapłaty i skierowanie sprawy do sądu, to oczywistym jest, że Bank na każdym z tych etapów potwierdzałby tym samym czynności dokonane wcześniej przez swoich reprezentantów, nawet jeśli – co w niniejszej sprawie nie miało miejsca – działałoby poza zakresem swoich umocowań.

Umowa została wypowiedziana skutecznie, albowiem oświadczenie banku w tym przedmiocie poprzedzone zostało odrębnym, wymaganym ustawowo wezwaniem do zapłaty, wyznaczającym termin i informującym o możliwości złożenia wniosku restrukturyzacyjnego. Wezwanie zostało wystosowane w związku zaległością obejmującą wymagane minimum dwa okresy płatności. Dopiero po bezskutecznym upływie tego terminu powodowy Bank dokonał wypowiedzenia umowy, które miało charakter jednoznaczny. Nie można przy tym twierdzić, aby charakter jednostronnego oświadczenia Banku wskazywał na złożenie go pod warunkiem w sensie prawnym. Zgodnie bowiem z art. 89 k.c. zdarzeniem, od którego wystąpienia strony stosujące warunek uzależniają skutki czynności prawnej, może być wyłącznie zdarzenie przysłe i niepewne, czyli takie, co do którego w chwili dokonywania warunkowej czynności prawnej nie wiadomo, czy na pewno wystąpi w przyszłości. Niepewność jego wystąpienia należy oceniać za pomocą kryteriów obiektywnych. Stąd za warunek nie może być uznane zdarzenie niepewne jedynie subiektywnie – zależne od woli jednej ze stron, niezależnie nawet od niedopuszczalności zastrzeżenia warunku w czynności prawnej jednostronnej. Bank oferując pozwanemu możliwość spłaty wymagalnych zaległości przed upływem terminu wypowiedzenia dawał mu dodatkową, ponadnormatywnie korzystną dla konsumenta możliwość

uniknięcia negatywnych skutków zaistniałej zwłoki, co w żaden sposób nie może być utożsamiane z warunkiem w znaczeniu prawnym.

Pozwany gołosłownie kwestionował roszczenie co do wysokości, nie mając ku temu żadnych obiektywnych podstaw. Powódka przedstawiła dokumenty umowy pożyczki, wykaz wszystkich obrotów na rachunku służącym do obsługi pożyczki, z których w sposób oczywisty wynikała zarówno sama podstawa, jak i wysokość zadłużenia. Przedłożyła też dokument obrazujący sposób wyliczenia należności odsetkowych. Przedstawiając te dokumenty powódka w zasadzie wyczerpała swoje możliwości dowodowe. W tym zakresie ciężar dowodu przeciwnego spoczywa na pozwanym (art. 6 k.c.). Jeśli twierdziłby on, że spłacił wierzytelność w większym wymiarze, niż wynika to z twierdzeń powódki, to na nim spoczywa obowiązek udowodnienia takiej okoliczności. Rzeczywiście wyciąg z ksiąg banku nie posiada w niniejszym postępowaniu waloru dokumentu urzędowego i pozwany mógłby podważyć wiarygodność twierdzeń powódki przedstawiając dowody wpłaty, jednakże niczego takiego nie uczynił. Tymczasem wyciąg z ksiąg banku w pełni koreluje z zestawieniem obrotów na rachunku pozwanego i należy uznać, że obrazuje rzeczywisty stan zadłużenia. Trudno przy tym wymagać od powódki dowodów na okoliczności negatywne (tzn., że pozwany wierzytelności nie spłacił) i nie sposób wyobrazić sobie, aby dowody w tym zakresie nie miały waloru dokumentów prywatnych, których wiarygodność pozwany stara się kwestionować. Pozwany nie zgłosił jednak żadnych wniosków dowodowych.

Wobec powyższego sąd uwzględnił powództwo w całości, a o należnych powódce odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 482 § 1 k.c.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu pomiędzy stronami jest zgodne z zasadami dotyczącymi obowiązku zwrotu kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia procesu oraz odpowiedzialności za wynik procesu, statuowanymi w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Ponieważ powódka wygrała proces w całości, zatem należał jej się zwrot całości poniesionych kosztów, które obejmowały faktycznie uiszczoną opłatę od pozwu 5 587 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego w stawce minimalnej 5 400 zł, opłatę skarbową uiszczoną od złożonego dokumentu pełnomocnictwa - 17 zł oraz wykorzystaną część zaliczki na poczet wynagrodzenia kuratora 2 658,80 zł., co łącznie złożyło się na sumę 13 662,80 zł.

W pkt 3 sentencji sąd postanowił o wynagrodzeniu kuratora procesowego pozwanego. Wysokość oraz zasady przyznawania wynagrodzenia kuratorowi uregulowane są w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. 2018 poz. 536). Stawka wynagrodzenia kuratora jest limitowana w zakresie pułapu maksymalnego, który ustalony został na poziomie 40% stawki minimalnej, przewidzianej przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie (§1 ust. 1), a w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy wysokość wynagrodzenia ustala się w kwocie wyższej, jednakże nieprzekraczającej wskazanych stawek minimalnych, jeżeli uzasadnia to nakład pracy kuratora, w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczba stawień w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, wartość przedmiotu sporu i stopień zawiłości sprawy (ust. 3). Z powyższego wynika, że wysokość przyznawanego wynagrodzenia do kwoty nie przekraczającej pułapu maksymalnego pozostawiona została do uznaniu sądu. Wskazane przepisy nie regulują też dolnej granicy wynagrodzenia kuratora, o czym świadczy zapis w §1 ust. 1 - „nieprzekraczającej”. A zatem w każdej sprawie sąd musi dokonać wszechstronnej oceny poniesionego przez kuratora nakładu pracy, a także wziąć pod uwagę charakter konkretnej sprawy i wkład kuratora w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Niniejsza sprawa obejmuje nieskomplikowany, w istocie oczywisty stan faktyczny. Czynności kuratora procesowego pozwanego sprowadzały się do złożenia zwięzłego pisma, uzupełnionego w równie zwięzły sposób i jednokrotnego, kilkuminutowego udziału w rozprawie. Mając powyższe na uwadze sąd postanowił o przyznaniu kuratorowi wynagrodzenia w kwocie 2160 zł (5400 x 0,4) plus Vat – łącznie 2 658,80 zł brutto, czyli maksymalnego pułapu wynagrodzenia, nie znajdując dostatecznych przyczyn do jego ponadstandardowego zwiększania. Sprawa nie wiązała się ze szczególnym zaangażowaniem ze strony kuratora, a jej stan faktyczny i prawny miał charakter oczywisty. Na marginesie wyjaśnić należy, że żądanie przyznania wynagrodzenia jako kosztów pomocy prawnej świadczącej z urzędu nie mają w niniejszej sprawie zastosowania, albowiem kurator nie działa w takim

charakterze. Rola i status kuratora (także, gdy jego funkcję pełni adwokat) są inne od pozycji pełnomocnika i dlatego zasady jego wynagradzania zostały uregulowane autonomicznie

SSO Piotr Suhecki